

VEELZIJDIG REISLAND: TSJECHIË

Noord-Bohemen

Onze eerste kennismaking met Tsjechië, op de stadscamping in Děčín, smaakt direct naar meer. Een heerlijk stekje aan de Labe (Elbe), waarlangs prachtige fietsroutes lopen. Na een bezoek aan de pinautomaat hebben we een paar duizend kronen op zak. We peddelen langs de Elbe naar Hřensko, een route van zo'n twintig kilometer met zicht op beboste heuvels vol kleurschakeringen. Krekels tjrpen er vrolijk op los. Dit grensstadje, ingeklemd door rotspartijen, biedt toegang tot het Nationaal Park in Boheems Zwitserland. Doorzetters op klimgebied kunnen zich hier uitleven. Wandelen of een boottocht is een eenvoudiger manier om van de fraaie natuur te genieten. Děčín zelf bezit enkele pareltjes zoals een synagoge uit de negentiende eeuw. Hoog boven de camping troont het imposante slot (zámek). Aanrader is de heerlijk geurende rozentuin met schitterende vergezichten.

Heftige confrontatie

Op onze route richting Oost-Bohemen maken we een tussenstop in Theresienstadt of Terezín. Achter de ogenschijnlijk schilderachtige vestingbouw verbleven gemiddeld zo'n 50.000 Joden, opeengepakt in vochtige kelders en kazematten zonder sanitaire voorzieningen. Meer dan 33.000 mensen stierven door honger en uitputting in dit doorgangskamp; 88.000 Joden werden naar vernietigingskampen gebracht. Heftig is de confrontatie met de hier opgenomen propagandafilm die de geruchten over de concentratiekampen moest ontzenuwen. Voor een bezoek van het Rode Kruis werd de benedenverdieping omgebouwd tot een ideale 'Joodse stad' met nepwinkels en -scholen. Alleen vitale gevangenen fungeerden als acteurs, hun beloning was een transport naar Auschwitz. De wereld doorzag deze camouflage niet! Vooral de poort met de tekst *Arbeit macht frei* en de duizenden grafstenen zijn indrukwekkend.

Aan de voet van het Reuzengebergte

Op ons volgende stekje, camping Aktief in Verněřovice, kunnen we vanaf het campingterras

Grote foto: camping Country in Znojmo; boven: het slot van Děčín met de stadscamping

Bij 'beroepsreizigers' Kees en Carla, als camperjournalisten erg veel op pad in Europa, was het er nooit van gekomen om Tsjechië te verkennen – tot afgelopen najaar. Dit is een impressie van hun reis door Bohemen en Zuid-Moravië, een grote boog om Praag.

Tekst en beeld: CamperCaKe

genieten van weidse vergezichten én de stilte. Maar de camping doet z'n naam eer aan want Bert en Mien (de eigenaren) nemen hun gasten graag mee op wandel- of fietsexcursie. Wij gaan met Bert naar Adršpach, op zo'n tien km vanaf de camping. Hier wandelen we enkele uren door een labyrint van grillige, zandstenen rotsformaties vol grotten, spleten en plateaus. Bij de ingang van dit nationaal natuurreservaat ligt een meer ingeklemd tussen de rotsen: een plaatje! Verder lopend en klimmend, bereiken we via een smalle opening de ingang van de rotsstad. Hier worden we omringd door een natuurwonder van zandstenen rotsformaties van soms wel vijftig meter hoog. We ontwaren olifanten, een burgemeester met vrouw, een liefdespaar... en de architecten van al deze juwelen zijn water en wind!

Tijdens een mooie fietstocht maken we een tussenstop in Broumov en genieten van een espresso op het markante stadspan. Daarna nemen we een kijkje in het benedictijnenklooster waarvan de oorsprong in de dertiende eeuw ligt. De Boheemse architect Kilian Dientzenhofer toverde dit klooster rond 1730 om in een prachtige barokke stijl met Italiaanse accenten. Zijn vader Christian had dit eerder al gedaan met de kloosterkerk St. Adalbert. Sprakeloos bekijken we de kloosterbibliotheek waar circa 17.000 boeken de plundering tijdens het communistische tijdperk hebben doorstaan. Monniken wonen hier niet meer maar de kloosterkerk is gewoon in gebruik. Deze fietstocht sluiten we af met een verrukkelijke maaltijd in het ludieke restaurant Švejk, dichtbij de camping. Hier leeft de brave soldaat uit de satirische Tsjechische roman nog voort.

Even terug in de tijd

Menig (mannen)hart gaat sneller kloppen tijdens een bezoek aan het Merkur speelgoedmuseum in

Linker bladzijde: met kennis van zaken geplukt; Broumov; Theresienstadt: poort en verblijfsruimte; twee keer het centrum van Brno; hierboven: kloosterbibliotheek in Broumov; onder: optocht tijdens het wijnfeest in Znojmo

Police nad Metuji. In dit stadje begon in 1920 de productie van wereldberoemde constructiedozen, een variant op het Engelse Meccano. En de schroefjes, moertjes en plaatjes liggen klaar om je weer even kind te voelen! Vervolgens lopen we door het bouwplatenmuseum dat er pal naast staat. Herinneringen aan de papieren aankleedpoppen van vroeger komen boven, maar de Tsjechen draaien hun hand niet om voor complete kastelen, vaar- en vliegtuigen. Bijzonder dat al deze jeugdherinneringen hun basis hebben in zo'n klein Tsjechisch plaatsje.

Favoriet in Tsjechië

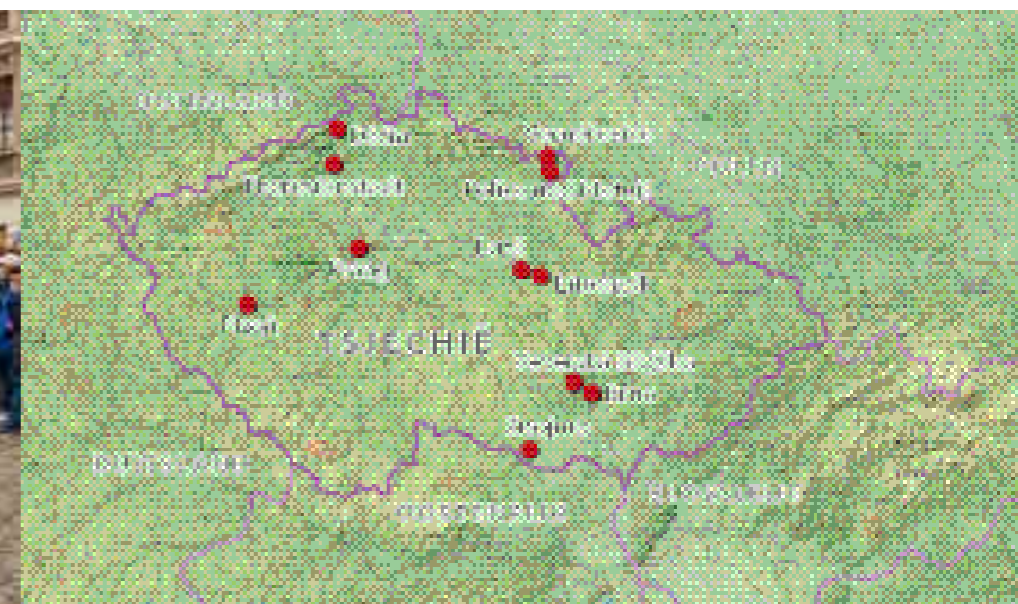
Weer op pad met de camper zien we regelmatig zoekende mensen in de bossen. We bevredigen onze nieuwsgierigheid en gaan in een bosgebied op onderzoek uit en jawel, trots tonen twee vrouwen hun manden vol eetbare paddenstoelen. Al op de basisschool doen kinderen paddenstoelenkennis door middel van een boek

voor theorie én praktijk. Mooi toch! En bij twijfel adviseert de dorpsapotheek.

Kastelen te kust en te keur

Wat opvalt in het Tsjechische straatbeeld zijn de vele betonnen flatblokken, overblijfselen uit het communistische tijdperk. Gelukkig dikwijls opgefleurd met vele kleuren. Daarnaast zien we fleurig aangeklede huizen behangen met geraniums, een tikkeltje Oostenrijks dus. Tsjechië is het walhalla voor kastelenliefhebbers. Wij bezoeken een juweel in het stadje Litomyšl, met een kenmerkende Boheemse renaissancestijl. Het is gebouwd tussen 1568 en 1581 naar ontwerp van een Italiaans architect. Sinds 1999 maakt het deel uit van de UNESCO Werelderfgoedlijst. Het muziektheater, onderdeel van het kasteel, verzorgt jaarlijks een operafestival ter ere van de componist Bedřich Smetana, geboren in 1824 tegenover dit kasteel. We dwalen door rijk ingerichte zalen en we boffen, want een bloementoonstelling maakt het extra feestelijk én heerlijk geurend!

Daarna vinden we een overnachtingsplek op het platteland bij camping Na Venkově in Luže met mooi aangelegde camperplekken. Een stukje zuidelijker willen we vervolgens Brno verkennen, de op één na grootste stad van Tsjechië. Via een mooie binnendoorroute passeren we kleine dorpjes en beboste gebieden waar we af en toe herten spotten. Vanaf de fraai gelegen camping Hana in Veverská Bítýška stappen we op de boot naar Bystrc waarna de tram ons in het centrum van Brno brengt. Vooral de boottocht van een dik uur is genieten. Met een Nederlandstalige stadsgids van de touristinfo maken we een rondwandeling door het oude centrum. Wat een levendige, gezellige studentenstad is dit. We krijgen een stijve nek van het bewonderen van alle fraaie gevelarchitectuur vol prachtige sculpturen. Vanaf de hooggelegen gotische Petrus en Pauluskathedraal kijk je mooi uit over de stad. We besluiten ons stedentripje met een verrukkelijke goulashmaaltijd vergezeld van een biertje.

Pivo

Trouwens, dat biertje (*pivo*) is dé nationale drank in Tsjechië. Wat bierconsumptie betreft staan ze met stip op nummer één van de wereld. Tsjechen drinken per jaar gemiddeld 170 liter bier en de bakermat vinden we in de West-Boheemse stad Plzeň, in het Duits Pilsen. Hier staan sinds de dertiende eeuw bierbrouwerijen. Dit verklaart waarom de rest van de wereld de naam pils gebruikt. Favoriet bij ons was een donker biertje genaamd Černý. Een prettige bijkomstigheid: bier is de voordeligste consumptie in Tsjechië. Na zdraví!

Processie en wijn, heel veel wijn!

Uiteindelijk lokken de historische wijnfeesten ons naar Tsjechisch wijnparadijs Zuid-Moravië en wel naar de stad Znojmo. Van alle Tsjechische wijn wordt 96 procent geproduceerd in Moravië, dus de belangrijkste wijnstreek in de Tsjechische Republiek. In de oogstmaand september raakt de nationale drank even naar de achtergrond en staat wijn met stip op nummer één. Wij kiezen voor camping Country en dat blijkt een schot in de roos. Een parkachtig terrein en perfecte sanitaire voorzieningen.

Het stadscentrum van Znojmo ligt op zo'n acht kilometer fietsen. De wijnfeesten vinden plaats in een weekend rond half september. De binnenstad, omsloten door kasteelmuren, is alleen toegankelijk na aankoop van een toegangsticket. De hele stad verkeert dan in middeleeuwse sferen met ontelbare wijnproeverijen. Vooral de beroemde Tsjechische drank *burčák* (een jonge gistende zoete wijn) vindt gretig aftrek. Wanneer je niet met fles en glas in de hand rondloopt, hoor je er niet echt bij. Hoogtepunt tijdens dit weekend is een optocht waarin processie en historie samenkomen. Uiteraard sluit de wijnkoningin, die dit weekend de scepter zwaait, deze parade waardig af.

Voor ons was deze Tsjechiëreis een *eyeopener*. Vooral de perfecte voorzieningen, zoals wifi

en het contactloos betalen tot in de kleinste dorpjes, verbaasden ons. De binnendoorroutes nodigen, qua wegw kwaliteit, niet uit tot snelheidsovertredingen; de grote wegen daarentegen zijn inmiddels perfect onderhouden. De septembermaand was, buiten de grote steden om, opvallend rustig met weinig camperaars onderweg. <

Agrarische versie van Pat a Mat, bij ons bekend als Buurman en Buurman; restaurant Švejk dicht bij camping Aktief in Verněřovice

Gezondheidszorg Tsjechië

Tsja, een probleem(pje) met de gezondheid kan een reis ineens drastisch veranderen. Ook op dit gebied liet Tsjechië zien dat kennis en kunde er goed voor elkaar zijn. Nadat de helft van Kees' gezicht binnen twee dagen behoorlijk was opgezet, bezochten we de huisarts van het dorp bij camping Hana. Ondanks gebrekkige communicatie, zij sprak geen Engels of Duits, kregen we direct de juiste diagnose: herpes virus. Met een recept voor antivirustabletten en het advies 's middags de oogarts in het ziekenhuis van Brno te bezoeken keerden we terug naar de camping. Ook in het ziekenhuis was de hulp perfect. Hier sprak de oogarts wel Engels en na grondig onderzoek adviseerde hij Kees rustig aan te doen want de kwaal kon verergeren.

We reden een uurtje naar onze volgende bestemming in Znojmo.

Op advies van de vriendelijke campingshoudster bezochten we de volgende dag per taxi het plaatselijke ziekenhuis. De situatie was intussen aanmerkelijk verslechterd. Ook hier volgde een gedegen oogonderzoek door een oogarts die perfect Engels sprak. Nu kwam echter het dringende advies voor ziekenhuisopname, want medicatie via infuus doet beter en sneller z'n werk. Zo belandden we wederom in een taxi, nu op weg naar een dependance voor behandeling van besmettelijke ziekten. De doortastende opnameverpleegster sprak een paar woorden Engels en een uur later lag Kees aan het infuus. Hij heeft hier vijf dagen prima medische zorg gekregen en elke dag was er een Engels sprekende arts aan z'n bed. Het verplegend personeel sprak uitsluitend Tsjechisch, maar dan brengt de vertaalapp op de smartphone uitkomst. Wat betreft de kosten, de Europese zorgpas functioneerde zoals in Nederland. Van huisarts tot apotheek en ziekenhuis, wij hebben nergens een rekening gezien. Geweldig! Gelukkig hoefden we onze camperverzekeraar niet in te schakelen voor vervoer naar huis, dit zou echter ook zonder meer geregeld worden. Fijn om te weten!